

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

R.M.L. Nelisse (VVD), K. Bouchtaoui (VVD) en F. Vermeulen (VVD)
(d.d. 16 april 2019)

Nummer
3505

Onderwerp
Bijensterfte door Varroamijt

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De afgelopen jaren hebben wij met elkaar geconcludeerd dat de bijenpopulatie in Nederland een sterke achteruitgang kent. En alle partijen, ook de VVD, zijn van mening dat die achteruitgang een slechte zaak is en daar verandering in moet worden gebracht. Hoewel er door veel partijen gespeculeerd is over de oorzaak van de sterfte, was hier tot op heden geen wetenschappelijk onderzoek naar gedaan. Vandaag heeft WUR de resultaten van haar onderzoek naar de sterfte van de Europese honingbij gepresenteerd. Hieruit blijkt dat de oorzaak de varroamijt is en niet de in Nederland inmiddels verboden neonicotinoiden.

1. *Is GS bekend met het bericht van WUR getiteld "Grote sterfte Europese honingbijen door varroamijt en niet door neonicotinoiden"¹?*

Ja.

2. *In uw brief van 18-12-2018 t.a.v. het behandelvoorstel voor de motie 844 "onderzoek naar bijendodende insecticiden" geeft u aan dat de provincie 250.000,- euro heeft gestoken in het inrichten van een bijenlandschap, waarbij aan boeren is gevraagd op basis van vrijwilligheid het gebruik van pesticiden te minimaliseren. Hierbij werd dus aangenomen dat pesticiden een oorzaak waren van de bijensterfte. Bent u met de VVD van mening dat deze aanname onjuist was?*

Nee. De groene cirkel bijenlandschap richt zich zowel op de honingbij als de wilde bij. Alleen bij de wintersterfte van de honingbij is er discussie tussen wetenschappers over het effect van neonicotinoiden. De varroamijt wordt de belangrijkste reden voor de wintersterfte bij Europese Honingbij genoemd. Daarnaast is er een stevige discussie gaande tussen de wetenschappers onderling over de rol van neonicotinoïden (desoriënterende werking) bij de wintersterfte van honingbijen.

---

¹ <https://www.akkervijzer.nl/artikel/191988-wur-grote-sterfte-europese-honingbijen-door-varroamijt-en-niet-door-neonicotinoiden/>

Bij de sterke achteruitgang van wilde bijen (ca 350 soorten), waaronder bijvoorbeeld hommels en metselbijen, en andere bestuivers (zweefvliegen), speelt de varroamijt geen rol. Hier worden door de onderzoekers vooral de moderne pesticiden en de achteruitgang van het leefgebied als factoren voor de sterke achteruitgang (tot 80% in het buitengebied van de provincie Zuid-Holland) genoemd.

3. *De VVD vindt dat boeren onnodig in een kwaad daglicht zijn gesteld door aan te nemen dat pesticiden een oorzaak van de bijensterfte was. Deelt u deze mening met de VVD? Zo ja, wat bent u van plan hieraan te doen?*

Nee, binnen de groene cirkel bijenlandschap wordt juist intensief met agrariërs samengewerkt (ANV de Groene Klaver en LTO projecten). Door 46 agrariërs zijn zogeheten bijenlinten aangelegd en wordt slechts beperkt aandacht besteed aan het gebruik van pesticiden (meer vanuit het voorzorgsprincipe). De strategie binnen het bijenlandschap wordt samen met de boeren opgesteld.

4. *De provincie ZH wil het groene cirkel bijenlandschap uitrollen over de hele provincie. Onderdeel hiervan is "...daarnaast binnen de groene cirkel bijenlandschap met alle partners afspraken maken over het minimaliseren van het gebruik en de verkoop (door tuincentra) van neonicotinoiden." Bent u van plan de afspraken over het gebruik van neonicotinoiden achterwege te laten, nu 1) deze aanneming onjuist is gebleken en 2) deze middelen sinds december 2018 niet meer toegelaten zijn?*

Nee, binnen de groene cirkel bijenlandschap hebben de partners, gezien de beladen discussies rond pesticiden, besloten om geen voorwaarden te stellen aan het gebruik van moderne pesticiden maar vanuit het voorzorgsprincipe wel aan de partners te vragen voorzichtig met deze middelen om te gaan. Deze aanpak willen de partijen uit de groene cirkel bijenlandschap continueren.

5. *Voor de bijen is het nu van belang dat de varroamijt, een van oorsprong Aziatische parasiet die zich voortplant op de larven en poppen van bijen, wordt bestreden. De VVD vindt dat de provincie imkers actief hierover moet informeren, met als doel de sterfte terug te dringen en de (financiële) inspanningen t.a.v. het bijenlandschap optimaal tot zijn recht te laten komen. Het is zonde als enerzijds tonnen euro's worden gestoken in het verbeteren van voedsel- en leefgebied en anderzijds de varroamijt en daarmee de bijensterfte niet wordt aangepakt. Is GS bereid om imkers in ZH proactief te informeren? Zo nee, hoe wil GS dan bijdragen aan de bestrijding van de varroamijt?*

Binnen de groene cirkel bijenlandschap wordt door de deelnemende imkers ingezet op de bestrijding van de varroamijt. Met deze aanpak willen wij doorgaan. Door een gecombineerde aanpak (areaalvergroting en bestrijden varroamijt en een voorzichtiger gebruik van pesticiden) lijkt de wintersterfte beheersbaar geworden. Op het moment dat de sterftcijfers van 2018 beschikbaar zijn zullen wij u de trends in de wintersterfte van de honingbij doen toekomen.

Den Haag, 21 mei 2019

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit